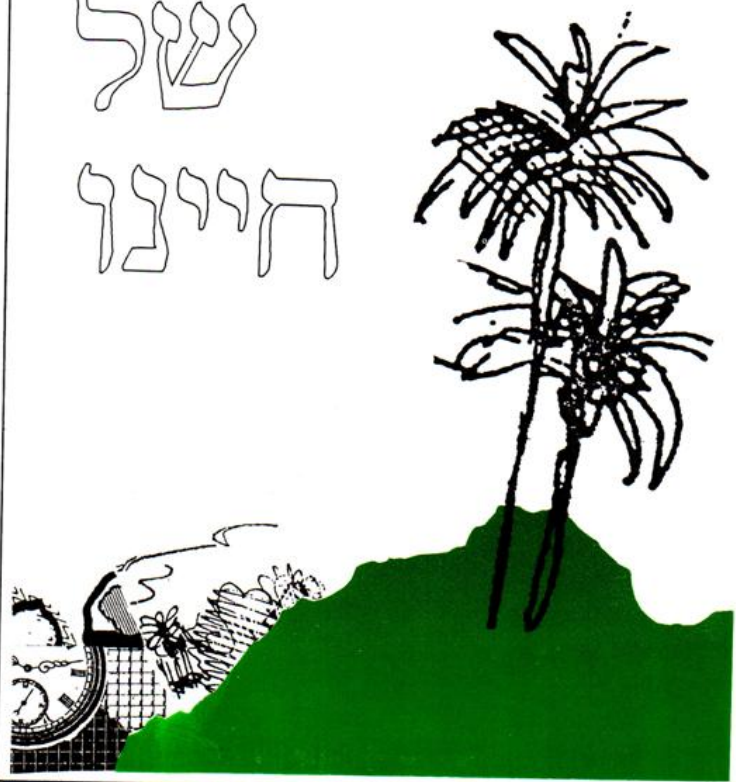

הימים

הירוקים

של

חיינו

חולמים ומגשימים

קטעי יומן שניכתבו על-ידי "הקבוצה האמריקאית", קבוצת נערים יהודים בדטרויט, בימים של טרם עלייה - שלהי התיכון - ימי הכשרה עצמית, רוחנית וגופנית, לקראת הגשמת חלום הציוני - בניית הארץ.

היומן מתייחס לתאריכים של סוף טבת התרפ"ז - תחילת תשרי התרפ"ח - 1929 - 1930. החל להיכתב כדו"ח על פגישות הקבוצה, שנערכו כל-פעם בבית הוריו של אחד החברים ונקטע/דעך לפני הליכתם להכשרה.

מתוך התכוננות נפשית לעלייה, התאמצו לדבר עברית, שלא היתה שפת אימם, וכך גם כתבו ביומן (להוציא קטעים מעטים שנכתבו במקור באידיש ותורגמו על-ידינו).

נציין עוד שמרבית היומן מובא ככתבו וכלשונו בעברית, ללא תיקוני "שגיאות", כדי לשמר את הטעם של ה"עברית המדוברת" של אותם הימים.

סממן אופייני להתלבטות שעברו החברים מצאנו בקטע שמופיע בסוף הקובץ (נכתב במקור באידיש ע"י אחד החברים), ממנו שאבנו את השם לכל היומן כולו - "הימים הירוקים של חיינו".

האם ימשיכו ה"ימים הירוקים של חיינו" דאו? האם לא השתנינו מאז? האם כבר התגברנו על ימי נעורינו. צריך לחפש את היציב והחיוכי בחיינו, כי אז נהיה הרבה יותר מאוחדים ומבינים יותר איש את רעהו. צריך ללמוד מהשגיאות ולהיות יותר בשלים, לא נאיבים. לחנך את המתייאשים והרומנים. היינו גוש פאסיבי, היינו נתונים להלכי רוח שונים.

צריך להמשיך בריקמה שלנו ליצור משהו חדש, ראשוני. האם זה אפשרי?

צריך לחפש פשרות, לאן פונים? על מה אנו חולמים? פנינו לעתיד.

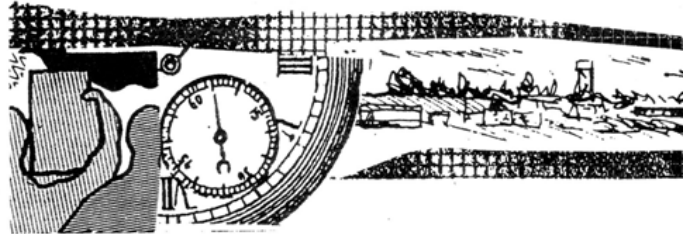

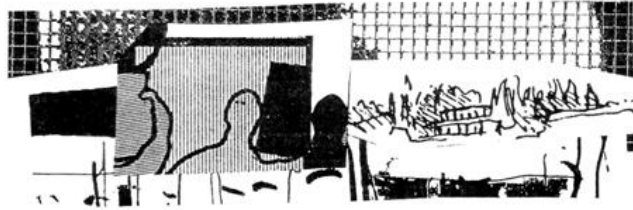
נראה שההחלטה לכתוב ספר על חיי הקבוצה לא נפלה ביום אחד. סביר להניח שהייתה מתברת בה נירשמו הגיגים ללא סדר זמן ומקום, והיא ה"בסיס" ליומן שניכתב חודשים מאוחר יותר. אפשרי גם שהיו מחברות נוספות לפני ואחרי שאבדו עם הזמן, אם בגלל בלאי, ואם בגלל שהחברים לא ראו לנכון לשמור עליהן ל"דורות הבאים". זו הסיבה שאין ביומן התחלה כרונולוגית והוא נפתח כאילו מהאמצע.

כשמשה זמיר ז"ל, שהיה השומר האחרון על היומן הזה, הלך לעולמו, "גילינו" את היומן בעיזבונו, התודענו ליופיו, למקוריותו וחשיבותו הרבה לנו - לבנים הממשיכים.

ראינו לנכון להוציאו בדפוס ולשומרו מפני שיני הזמן שכילו בו ללא רחם.

זהו אם-כן יד ושם לחולמים באמריקה והמגשימים בארץ-ישראל "הקבוצה האמריקאית", ממניחי היסוד לקיבוץ רמת יוחנן.

ביום הראשון, ג' לאפריל, שמענו את ראובן בריינין בדברו אודות נסיעתו בארץ-ישראל וברוסיה. ביום השני הזמנו אותו לבית מיכאל, שיבוא ויענה לנו על שאלות שמבקשים לשמוע ולענות אודות ארץ-ישראל, החלוציות המושבים וכו'.

אמר לבוא בשמונה, אבל בא בעשר, כנראה לא מפני שהיה טרוד ולא היה יכול לבוא, אלא שלא יפה לברינין שלא לאחר בהלכו לאסיפת צעירים כמונו.

נכנס והתחלנו לשיר "שלום עליכם יהודי, מאין יהודי בארץ-ישראל", ו"מה עושים בגליל העליון" ואת זו השאלה האחרונה כיוונו לאורח ביחוד. נכנס לחדר ששם ישבנו כולנו, כנראה שאמר "שלום", אלא בגאות משונה וברום-ראש. כמו שנודע אחר-כך חשב שזו האסיפה כוונה בתור ערב לכבודו הרם והנישא, כי ביושבו שאל: "ומה מטרת הנשף הזה?", כאילו חושב "לא אסיפה בבית לכבודו היא ראויה, כי-אם נשף באולם גדול".

דעתי, שאיש כאורחנו הלו, הצריך להיות למופת לנו, הצעירים, בבואו לחברתנו, יש לו להיות אחד מאיתנו ממש, ולא לשאול בקול צונן: "מה מטרת הנשף הזה?". טענו שבן שישים וכמה שנים הנהו, ואיך אפשר לו להיות צעיר בין צעירים?

כן, אם באמת אפשר לו לחיות את חיי החלוץ הצעיר בליבו, אפשר לו להיות צעיר בן צעירים חלוצים.

באמת נתיאשתי מברינין ומהלילה הזה. בכלל אינו ברינין כמו שמדמה אותו ההמון. ראיתי בעיניו כל העת איזו צביעות. נדמה לי שלא לפרסם את עבודת חלוצינו הגיבורים בארץ הלך ובא, כי-אם להתפרסם.

בכל מאמר ומאמר שנדפס משלו ב"טאג" ובכל תשובה ומענה שענה על שאלותינו ביצבצה ועלתה משום גאות גסה והתפארות נמוכה. ובאמת אי-נעים כלל לשמוע מפיו סיפורים אודות נסיעותיו, האופן שבו קיבלוהו אנשי עיירה זו ויושבי קיבוץ זה. סיפר, למשל, מעשה שקרה בהלכו בערב ברחוב תל-אביב, כמדומני, ושני שוטרים סרים אחריו. שאלם: "הלאסרני תחפצו?" והם עונים: "הנה אסרת אתה אותנו!" ואת ה"הידד חברנו בריינין" שזעקו החלוצים בראותם אותו.

לא נכבד. אם באמת גדול הינך, תגדל עוד יותר בעינינו אם נחקור ונמצא את גדולתך בעצמנו, בלי שום מדריך.

א. בן דוד

כל החברים, מלבד ברל, התאספו בבית מיכאל. לפני שהתחלנו את האסיפה ניגנו שירים על תיבת הגנינה ודיברנו שיחת-חולין, עד שבא מלאכי אמותקי והתחלנו בתוכנית.
חצי באור הלכנה וחצי לאור העששית הקרובה, התחלתי לנאום על "התנועה הלאומית" (תרנ"ז-תרס"ו 1891-1905).
חילקתי את הנאום לחלקים אחדים:

חלק ראשון: הרצל ו"מדינת היהודים".
דיברתי על אודות הגורמים השונים שהביאו להתחלת הרעיון הלאומי, חייו של הרצל ומה הביאו להתחשב בשאלת היהודים, הולדת הציונות המדינית, בניגוד לציונות של "חיבת-ציון", ההתנגדות של "חובבי-ציון" ובראשם מ. אוסישקין ועוד.

חלק שני: הקונגרסים הציוניים הראשונים (תרנ"ו-תרס"ו 1891-1900).
בחלק הזה באה התארגנות המפלגה הציונית הלאומית ועיבוד הפרוגרמה של מפלגת הציונות, הקונגרסים א, ב, ג, ד, בבאול ובלונדון, התנגדות הרבנים לשיטתו של הרצל, מקס נורדאו ונאומיו בקונגרס על מצב היהודים בארצות השונות.

חלק שלישי: הציונות המדינית עד מות הרצל. (תרס"א-תרס"ד 1901-1904).
בחלק זה, החלק היותר חשוב בקונגרסים הציוניים, דובר על התנגדויות שונות ומשברים בין "חובבי-ציון" ובין הציונות המדינית של הרצל. נסיון חליפת הפרוגרמה הבאזלית, הפשרות במפלגות הציוניות השונות, הנסיונות עם שלטון תורכיה, אנגליה ומצרים בעד ארץ-ישראל, אל-עריש ואוגנדה, הרצל ו"אלט נוילאנד", צמיחת הציונות הרוחנית ממפלגת "חובבי-ציון" ובראשה אחד-העם (אשר גינבורג). בקיצור, ה"פריאדא" של הציונות המדינית וירידתה אחרי מות הרצל והתחלת המלחמה בינה לבין ה"ציונות הרוחנית".
בזה נגמרה תוכנית הערב. אחרי ויכוחים שונים על דבר הנושא התחלנו לעסוק בעניינים ישנים בנוגע למחוסרי עבודה בפלסטין. באנו לידי החלטה שלא נאחר ונשלח מכתב גלוי אל ה"טאג" וה"פאלס טריבונוע", לזרז את יהודי ארצות-הברית בעניין אסיפת כסף, בעד אלה האנשים ההולכים בחוצות תל-אביב וירושלים בחוסר עבודה ולחם.

אחרי-זה דיברנו והחלטנו להכין את ה"סדר" באחד הלילות של פסח. ח.מ.ה. זומיר נמנו להיות על הוועד בעד הכנת ה"סדר". הוחלט שכל חבר יבקש נערה ויביאה אל ה"סדר".

האסיפה נגמרה. לפי דעתי היתה האסיפה מעניינת מאוד וגם הפרוגרמה היתה מעובדת יפה. החלטנו על אודות תוכנית לחודש הבא.
התוכנית:

- ח.מ.ה. - גיאוגרפיה.
- זמיר - היסטוריה, המשך לציוניות הרוחנית של אחד-העם.
- מיכאל - א.ד. גורדון וכתביו.
- מיכאלעווסקי - מאורעות יומיומיים בארצות-הברית ובארץ-ישראל.
- אפרים - נושאים אחדים לוויכוח.

לברל לא ניתן שום-דבר מפני שלא הופיע באסיפה. מובטחני שהיתה לו
סיבה והאשמה לא תלינו בו.
אחרי האסיפה הלכנו אני, אפרים וזמיר, לשמוע את "הלוי"
ב"אורכעסטורער האשל". המקהלה היתה נפלאה במינה והתענגנו עונג רב.
הפרוגרמה היתה עשירה מאוד וכמעט כל יהודי דטרויט היו נוכחים
באולם.

ח.מ.ה.

כולנו, החלוצים והחלוצות ויוכבד ליפא, הלכנו בשמונה וחצי מ"מרכו-קורבי" לבית משה, לשם הוסדרה האסיפה. ברל בא בתשע והאסיפה התחילה, כרגיל, בשירים. על פרק היום, או יותר נכון הערב, היה ויכוח על הציונות בכלל והאוטונומיות הגלותיות בפרט. עברנו בקיצור נמרץ על אודות הציונות ממקורה, הקונגרסים הראשונים, ועד הציונות המדינית והציונות הרוחנית (שכבר הירצו עליהם מאיר ומשה) דיברנו על דבר האוטונומיסטים - המפלגה השלישית בדברי ימי הציונות.

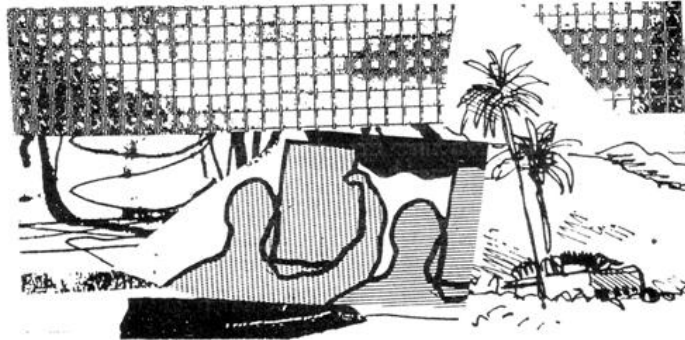
זהו בקיצור שיעורם שלימדו: האוטונומיות טוענת שהיהדות צריכה להיבנות לא על-ידי התיישבות המונית בארץ, מפני שהלא אי-אפשר להושיב שם יותר ממיליון או שני מיליונים יהודים, וזה בסתירה לרעיון של הרצל.

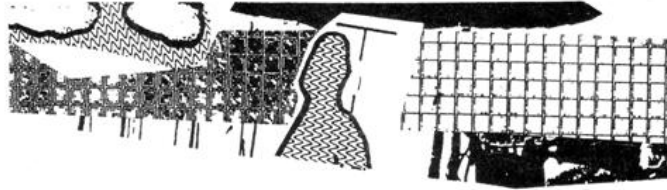
הם שמים-ליבם לכל דברי-ימי היהודים בגלות זה אלפיים שנה, כדת בלבד. עכשיו, לדעתם, צריכים אנו לשנות את צורתנו ולהיקרא עם ולהתהוות לעם.

ואיך נעשה זאת? דרך זה שנקבל בכל ארץ ומדינה את זכויות האומות המעוטות. קהילות כל עיר ועיר במדינה תעשינה אגודה לאומית-מדינית, והאגודות המדיניות תעשינה אגודה לאומית-עולמית, או קונגרס עולמי, שישגיח על הזכויות הנ"ל. בתורתם עוד כתוב שיכולים היהודים להתקיים בגלות בלי השפעה מארץ-ישראל, ולהתקיים בתור עם. זו, לדעתם, הדרך היותר נכונה - שכל קהילה תתפתח לעצמה במדינה שלה. קהילה כזו תהיה גם ארץ-ישראל, ותיגדל בתור כזו, ואם תהיה פלשתינה בעלת השפעה רוחנית לכל העולם העברי, הרי זה משובח.

הוויכוח שבא לאחר ההרצאה הראה שהקבוצה מתנגדת קול אחד לתורה זו. לבסוף, כמעט שנימנמו החלוצות... מפני שהתחלנו לשיר טרם סגרונו את האסיפה.

א. בן דוד

מה כנים דברי פסקל באומרו באחד מספריו: "אם יבחן אנוש את מחשבותיו, ימצא שתמיד הוא הוגה אודות העבר והעתיד. רק לפעמים רחוקות מאוד יחשוב על דבר ההווה, ובחשבו בעד ההווה, מטרתו ללמוד שיעור לחייו בעתיד". עוד אמר: "העבר וההווה אמצעים הם לנו, רק העתיד מטרתנו."

זה כבר כשישה חדשים מזמן התארגנותו בתור קבוצה. הרבה עשינו, למדנו, קיוונו, חיינו. עכשיו, חצי שנה בחיינו עברה. החום הביא עימו זמן מתן דין וחשבון, עת חקירה וסקירה את אופן לימודינו ותוכנם, חיינו בתור קבוצה בפרט ובתור אנשים בכלל. כל אחד מאיתנו לקח על עצמו חלק אחד מחיינו, הגיע הזמן לחשוב ולהגות כדי ללמוד שיעור לעתיד לבוא.

מיכאל דיבר אודות סיפרנו זה - ספר הקבוצה. לדבריו אין חיים ב"ספר החיים" שלנו, וביחוד בחצי השני, והסיבה לזה - שאנו מכניסים את האסיפות לתוך הספר זמן רב אחרי שנערכו (אבל גם לזה יש תרופה: שתיכף אחר האסיפה יכתוב הכתב על-דבר האסיפה על חתיכת נייר בעת שהאסיפה עוד חיה לפניו, ובהגיע לו הספר יכניס את כתביו החיים לתוכו - אפרים). בלי-ספק צריך כל אחד להכניס את דבריו לספר ולהגיש אותו לשני.

גם אודות השגיאות שבמחשבה ובכתיב שישנן דיבר מיכאל והביא ראיות מהספר, שגיאות גסות בכתיב, והיתרה בנו להיות נוהרים, להפחית בשגיאות - כי "כל המפחית הרי זה משובח" (אבל השגיאות מחוות את דעתנו בכותבנו, וגם תראנה את ההתפתחות במשך הזמן - מאיר).

דב שאל והיקשה על דבר מחשבות פרטיות אחדות שנמצאו בספר. כמו-כן דיבר מיכאל אודות "כבוד האדם" בקבוצה. צריך איש לכבד את דעת חברו ולא להפריעו בחוותו אותה (והרי בקבוצה יש אינטימיות, והלא זהו עצם הקבוצה - משה). לו היתה הבנה הדדית בינינו לא היה צורך לנו לדבר על דבר עניין זה (הבנה כזו היא תוצאת החפץ להבין איש את אחיו, שמביאה ללמוד והבנת איש את אחיו - דב).

עוד דיברנו על דבר ה"ספר" ונתקבל שכל אחד מאיתנו יכול לכתוב בספר כל מה שמעניין אותו גם מחוץ לקבוצה, וככה נתאים ונקרב את חיינו הפרטיים לחיינו הקבוצתיים.

מאיר הירצה על עניין "הבאת ספרות לתוך הקבוצה". צריכה לנו קריאה רבה, בשביל ללמוד את החיים בכלל וחיי קבוצה בפרט. גם מזניחים את הקריאה על דבר גיבורי ארץ-ישראל, את ספרי גורדון וברנר, וביחוד את "דבר", עתון פועלי-ארץ-ישראל. קריאת ה"דבר" הוא דבר שכל אחד מאיתנו צריך להוציא לפועל בלי שום הכרח או השפעה מן הקבוצה, אלא שזה "הכרח עצמי" (בקבוצתנו קראו כל החברים ספר ידוע, ואחר-כך התווכחנו עליו. ואם אפשר צריך לעשות זאת גם כאן - דב).

בתור גזר הבאתי לפני הקבוצה מכל ההכנסות וההוצאות של כספנו:

\$10.25	הכנסה - מיסים - מחדש שבט עד תמוז
\$ 5.00	מס מיוחד לקניית האוהל
	הוצאה בעד חתימה לחצי שנה "דבר" \$ 7.00
	בעד האוהל \$12.40
\$ 4.15	נשאר חסרון בקופת הקבוצה
\$19.40	= \$19.40 ס"הכ

בעניין המס, חשבתי שהיה יותר טוב לו שילמנו מס בסכום יותר קטן, אולי בכל שבוע במקום בכל חודש, אבל אודות זה באסיפה שהוקדשה להצעות והחלטות. עוד פעם הציע מאיר שנתחיל לאסוף כסף לנסיעה לארץ: "זה יהיה לנו בתור נסיון אם נוכל לשים כסף לקופה כללית בלי חשבון - כל אחד כפי שמגיעה ידו" (אבל לאסוף כסף בלי חשבון - אין לנו מוכנים עוד, כי אין לנו ידעים עוד אם נוכל להתקיים ולחיות בתור קבוצה ואם נאסוף את הכסף ויהיה לנו חשבון, ואז במות הקבוצה, חלילה נחס, ישמרנו האל, אל נפתח פה לשטן, יהיה ריב ותשלוט מחלוקת, שלא רבו אבותינו גם במסע ומריבה - דב).

הוחלט שזו לא העת לדרוש בעניין זה.

יוסף אמר מעט על דיבור עברית בקבוצה ומדוע ואיך לימוד ודיבור הלשון עוזרים לנו. על עניין זה כבר הרבינו דבר.

על דבר לימוד ההיסטוריה הירצה משה: "אין לנו לומדים היסטוריה כמו מחלקת נערים בבית הספר, כלומר, לימוד העובדות, כי אלו כבר ידועות לנו, אלא מטרתנו היא להתעמק בסיבות, בעובדות ואופן התהוותן. בשביל להשיג את המטרה הזו צריך להשתמש בספרים שונים וטובים. ישנם הרבה ספרים בדברי-ימי-ישראל ושימושם מביא לידיעה יותר ברורה ועמוקה". ועוד דבר - "במקום שאחד מעימנו יתכוון להרצות על תקופה או אישיות, יירצה וידוע לנו עובדות אודותם, במקום זה, טוב שכל אחד ואחד יתכוון ואז נתווכח ונרד לעומק האיש או העובדה". בנוגע לתוכן הלימוד - טוב עשינו בעבר, אלא שצריך להיות קשר יותר קרוב בין ההרצאות.

"תודה רבה לכם בעד מתנתכם היפה, אחי".

אפרים.